

ДЕРЖАВНА
СЛУЖБА
ЯКОСТІ ОСВІТИ
УКРАЇНИ

УПОВНОВАЖЕНИЙ ІЗ ЗАХИСТУ
ДЕРЖАВНОЇ МОВИ

Забезпечення функціонування державної мови в освітньому процесі у закладах загальної середньої освіти: результати дослідження

Руслан ГУРАК,
Голова Державної служби якості освіти України

Тарас КРЕМІНЬ,
Уповноважений із захисту державної мови

22 листопада 2023 року

Учасники дослідження

30 284

опитаних учасників
освітнього процесу

З ЯКИХ:

Учителів

→ 3726

Батьків

→ 10 558

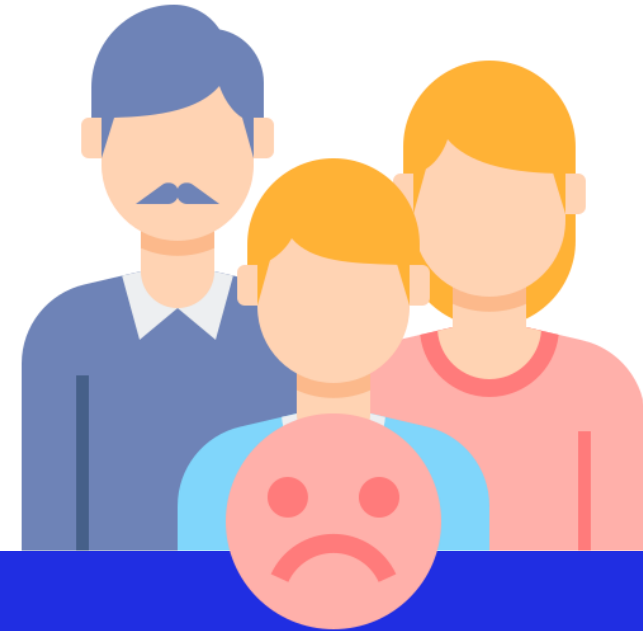
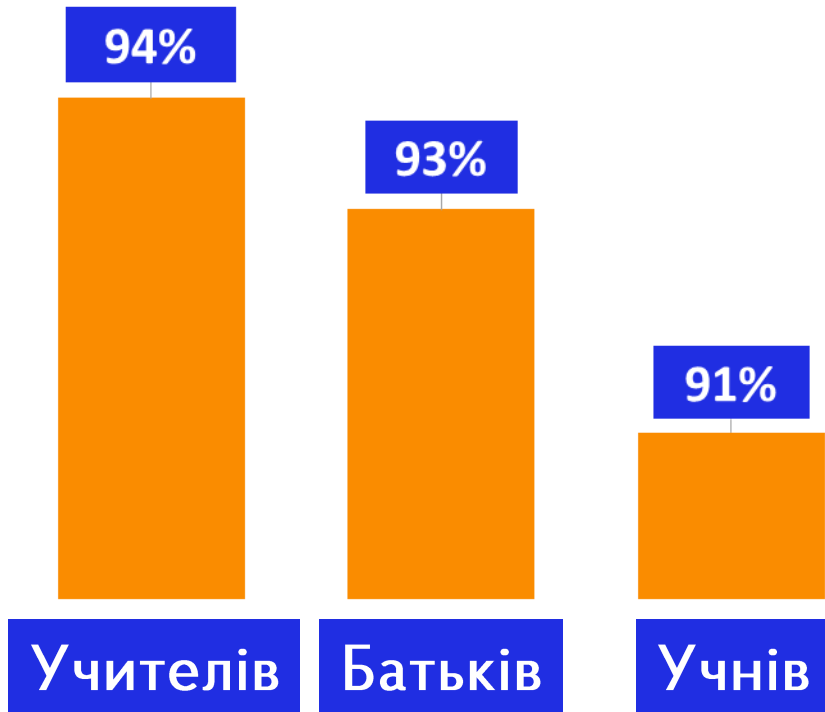

Учнів

→ 16 000

Вибір мови спілкування

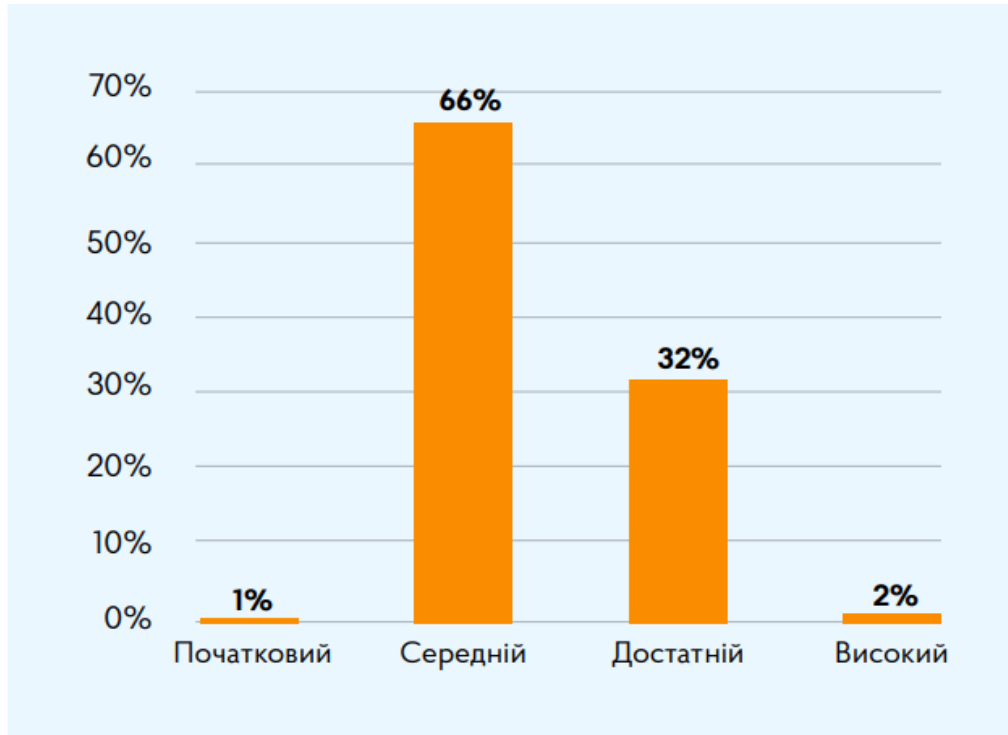
Українська мова – РІДНА

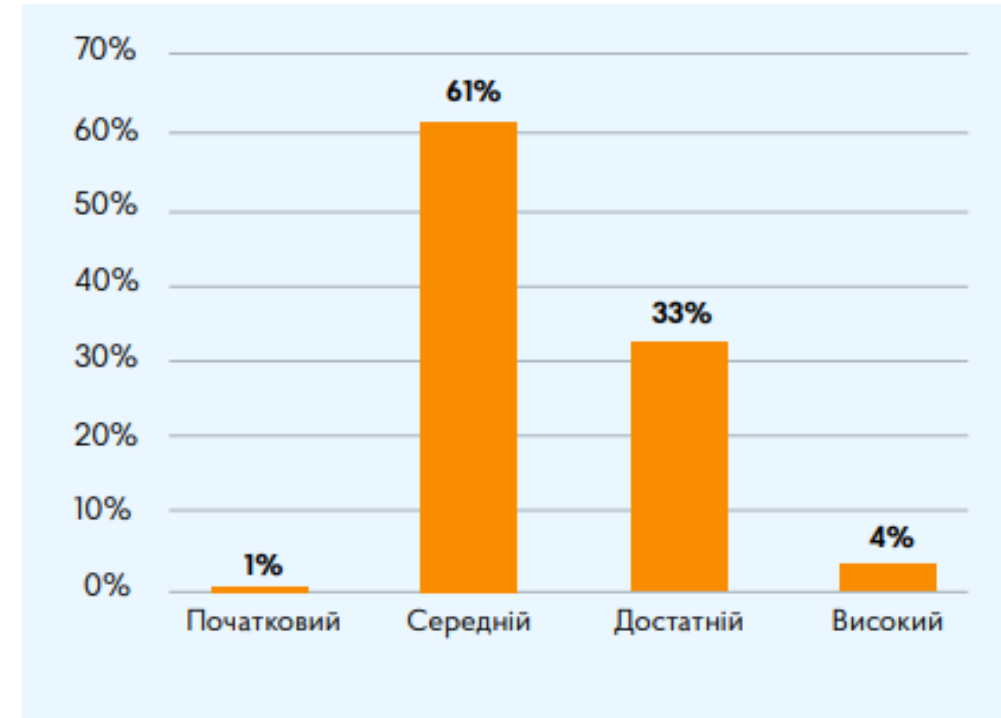
Проте у середньому 43% батьків не задоволені рівнем знань своїх дітей з української мови та української літератури

Рівень навчальних досягнень учнів з української мови

6-х класів*

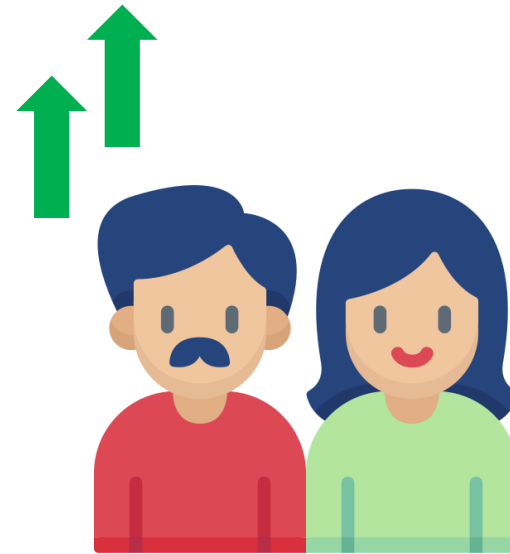
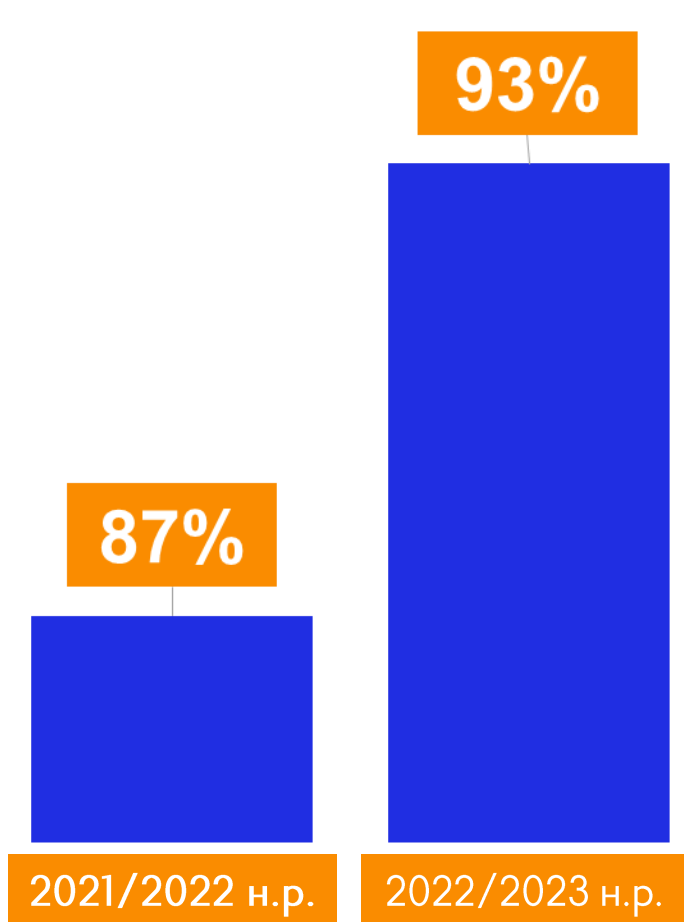
8-х класів*

*Дані за результатами моніторингового дослідження якості освіти в закладах загальної середньої освіти в умовах воєнного стану, проведеного Державною службою якості освіти України спільно з Міністерством освіти і науки України, Українським інститутом розвитку освіти, Інститутом освітньої аналітики та за підтримки проєкту «Супровід урядових реформ в Україні» (SURGe).

Мова в освітньому середовищі

Порівняно з попереднім навчальним роком

Рівень задоволеності батьків
забезпеченням функціонування
державної мови в закладах освіти
зріс на **6%**

Мова освітнього процесу

Порівняно з попереднім навчальним роком

на 11%

більше вчителів
використовують
виключно україномовні
матеріали

Згідно з опитуванням
учителів, жоден з них
не використовував
російськомовні матеріали
під час навчальних занять.

У минулому році
4% вчителів використовували
російськомовні матеріали.

Мова контенту в Інтернеті

Порівняно з попереднім навчальним роком на:

Чинники, що перешкоджають використанню державної мови

Що необхідно для підвищення рівня володіння українською мовою?

(думка учнів)

- потрібно перебувати в україномовному середовищі
- соціальні мережі мають бути україномовні
- застосунки та налаштування на гаджетах мають бути україномовні
- літературне читання має відбуватися українською мовою

Що необхідно для підвищення рівня володіння українською мовою?

(думка вчителів та батьків)

- збільшити кількість годин для вивчення української мови та літератури
- запровадити факультативні заняття та гуртки з української мови
- удосконалити підручники з української мови та літератури
- запровадити факультативи для батьків учнів / учениць, щоби вони більше спілкувалися в повсякденному житті з дітьми українською мовою
- підвищити рівень володіння українською мовою педагогічних працівників

Актуальність мовних курсів

72% учнів / учениць мають бажання
додатково розвивати
або покращувати свої знання
з української мови

Однак, лише 32%
скористалися такою
можливістю

Потрібно й надалі
розвивати мережу освітніх
платформ / курсів

94%
педагогів

88
%
батьків

Рекомендації

Засновникам ЗЗСО:

- забезпечити належне фінансування для підтримки розроблення та видання якісних україномовних навчальних матеріалів;
- заохочувати директорів ЗЗСО проводити більшу кількість заходів із популяризації державної мови;
- підтримувати ініціативу учасників освітнього процесу щодо розширення мережі курсів і донесення інформації про їх наявність суспільству.

ІППО:

- посилити підготовку вчителів з української мови та української літератури шляхом організації додаткових курсів, тренінгів і семінарів.

Рекомендації

Державній службі якості освіти України та її територіальним органам:

- посилити роботу щодо популяризації освітніх платформ і курсів для вивчення української мови серед учасників освітнього процесу;
- під час проведення зовнішнього оцінювання якості освітньої програми, розробленої не на основі типової освітньої програми (другий етап експертизи) вивчити стан дотримання мовного законодавства у закладах загальної середньої освіти, які реалізують дану освітню програму;
- підтримувати громадські ініціативи щодо створення мовних курсів / платформ громадськими організаціями, закладами вищої освіти та іншими освітніми установами.

ЗЗСО:

- ініціювати розвиток інтерактивних методик викладання, що сприяють активній участі учнів / учениць у процесі вивчення української мови та української літератури;
- створити сприятливе мовне середовище у ЗЗСО, де українська мова була б популярною та використовувалася як мова спілкування не тільки на уроках, але й у побуті та позаурочних заходах.

ДЕРЖАВНА
СЛУЖБА
ЯКОСТІ ОСВІТИ
УКРАЇНИ

Дякуємо за увагу!

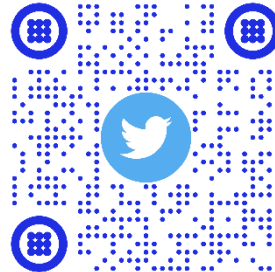
Офіційний
вебсайт Служби

Сторінка
Facebook

Канал
YouTube

Канал
twitter

